બી.એ.પી.એસ. સ્વામિનારાયણ સંસ્થા

બાળ સત્સંગ પરીક્ષા કાર્યાલય

બાળ - ૧ : પ્રેક્ટિસ પેપર - ૧

જવાબપત્ર - ૧

સમય : ૨ કલાક
કુલ ગુણ : ૧૦૦

પ્ર.૧ કૌંસમાં આપેલા શબ્દોમાંથી યોગ્ય શબ્દ પસંદ કરી ખાલી જગ્યા પૂરો. **[૧૦]**

વિભાગ-અ

(કાલીદત્ત, સરયૂદાસ, ઈડરિયો, રામાયણ, બાંશી, કોટરા)

૧. મુક્તાનંદ સ્વામી નીલકંઠને **સરયુદાસ** ના નામથી બોલાવતા.

૨. આણંદના બનાવને યાદ કરી મહારાજે કહ્યું, ‘‘આપણે કેવો **ઈડરીયો** ગઢ જીત્યો.’’

૩. ઘનશ્યામ હનુમાન મંદિરમાં **રામાયણ** ની કથા સાંભળતા હતા.

૪. ઘનશ્યામને મારવા જતા **કાલિદત્ત** મરી ગયો.

૫. નીલકંઠે **બાંશી** ગામમાં પોતાની વાણીને શાપ આપ્યો.

વિભાગ-બ

(શ્રીજીમહારાજ, ધર્મ, પરબ્રહ્મ, સહજાનંદ સ્વામી, મંદિર, નિજમંદિર)

૬. આપણા ઈષ્ટદેવ **સહજાનંદ સ્વામી** છે.

૭. ધર્મમ્ ચર એટલે **ધર્મ** નું આચરણ કરો.

૮. જ્ઞાન આપનાર ખરા ગુરુ સાક્ષાત્ **પરબ્રહ્મ** છે.

૯. મુક્તાનંદ સ્વામીએ આરતીમાં **શ્રીજીમહારાજ** નો ઘણો મહિમા ગાયો છે.

૧૦. જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય છે તેને **નિજમંદિર** કહેવાય.

પ્ર.૨ નીચેના આપેલા ખરા વાક્યની સામે '✓' ની નિશાની કરો અને ખોટા વાક્યની સામે 'X' ની નિશાની કરો. [૧૦]

૧.	રામાનંદ સ્વામીએ મુક્તાનંદ સ્વામીના મનમાં પ્રવેશી સરયૂદાસનાં દર્શન કર્યાં.	૧.	✗
૨.	આજે પણ મહારાજ ભક્તોને અંતકાળે તેડવા આવે છે.	૨.	✓
૩.	આપણે શું કરવું ને શું ન કરવું તેની ખબર ન હોય તે અંધકાર.	૩.	✓
૪.	જે સારી રીતે ભણે તે સ્વામીને ગમે.	૪.	✓
૫.	મુક્તાનંદ સ્વામીએ કહ્યું, ''ગુરુની આજ્ઞા સમજી ગાદી સંભાળો.''	૫.	✗
૬.	સ્વામિનારાયણ ગાય જેવાને ગધેડા કરતા.	૬.	✗
૭.	સાધુઓને મહારાજની આજ્ઞા હતી કે જ્યાં અગવડ ન દેખો ત્યાં મુકામ કરજો.	૭.	✗
૮.	જેતલપુરના સૂબાનું કાવતરું મહારાજે ખુલ્લું પાડ્યું.	૮.	✗
૯.	જેતલપુરના યજ્ઞ વખતે અમદાવાદમાં અંગ્રેજ સરકારનું રાજ હતું.	૯.	✗
૧૦.	જેતલપુરના યજ્ઞમાં વિરોધીઓએ બૂમ મારી, ''ઘી ખૂટ્યું, ઘી ખૂટ્યું.''	૧૦.	✗

પ્ર.૩ નીચેના પ્રશ્નોના જવાબ માટે સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી ચોરસ ખાનામાં જવાબ નંબર લખો. [૪૦]

૧. રામાનંદ સ્વામીના જૂનામાં જૂના શિષ્ય કોણ હતા ?

(૧) મુક્તાનંદ સ્વામી (૨) સરયૂદાસ (૩) શીતળદાસ — ૧. [૧]

૨. મહારાજે દીક્ષા આપ્યા પછી મગનીરામનું શું નામ પાડ્યું ? **(ooooooooooooooooooooooooo)**

(૧) સુખાનંદ **(૨) અદ્વૈતાનંદ** (૩) બ્રહ્માનંદ — ૨. [૨]

૩. મંદિરના થાંભલાઓ ઉપર કોની મૂર્તિઓ હોય છે ?

(૧) સંત - મુક્તો (૨) સંત - મહંત **(3) સંત - ભક્ત** — ૩. [3]

૪. મહારાજ ક્યારે ધામમાં પધાર્યા ?

(૧) ૨૬/૬/૧૮૬ **(૨) ૨૮/૬/૧૮૩૦** (૩) ૨૮/૯/૧૮૩૦ — ૪. [૨]

૫. મહારાજે કયા ગામમાં કહ્યું કે, ''યજ્ઞ નહીં અટકે.''

(૧) જેતલપુર (૨) ગઢડા **(3) ડભાણ** — ૫. [3]

૬. મહારાજે રાજી થઈને કોને ઈંટો આપી ?

(૧) તેજાભાઈને (૨) પુંડરિકને (૩) વિઠોબાને — ૬. [૧]

૭. મહારાજે શિક્ષાપત્રી ક્યાં (કયા ગામમાં) લખી ?

(૧) વડતાલ (૨) ગઢડા (૩) જુનાગઢ — ૭. [૧]

૮. સત્યમ્ વદ એટલે શું ?

(૧) સાચું બોલો (૨) ખોટું ન બોલો (૩) જે સાચું હોય, તે બોલો — ૮. [૧]

૯. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ ક્યારે કર્યો ?

(૧) અષાઢ સુદ દશમ (૨) જેઠ સુદ દશમ (૩) ચૈત્ર સુદ દશમ — ૯. [૧]

૧૦. (કાશીમાં) વિદ્વાનોની સભામાં અધ્યક્ષની ગાદી પર કોણ બેઠું ?

(૧) કાશીના રાજા **(૨) ધર્મદેવ** (૩) ઘનશ્યામ **૧૦.** | ૨ |

૧૧. શાહ સોદાગરનું નિશાન શું હતું ?

(૧) છરી **(૨) સોનામહોર** (૩) ગ્રંથ **૧૧.** | ૨ |

૧૨. બધાના ઉપરી કોણ ?

(૧) ગુરુ (૨) સંત **(૩) ભગવાન** **૧૨.** | ૩ |

૧૩. ભગતજી મહારાજના ગુરુ કોણ ?

(૧) શાસ્ત્રીજી મહારાજ **(૨) ગુણાતીતાનંદ સ્વામી** (૩) સહજાનંદ સ્વામી **૧૩.** | ૨ |

૧૪. કાશીના રાજાની સભામાં શું પ્રશ્ન થયો ?

(૧) જ્ઞાન મોટું કે ભક્તિ (૨) જ્ઞાન મોટું કે ધર્મ **૧૪.** | ૧ |

(૩) ભક્તિ અને વૈરાગ્ય મોટાં (ભક્તિ મોટી કે વૈરાગ્ય)

૧૫. રામાનંદ સ્વામીનો આશ્રમ ક્યા ગામમાં હતો ?

(૧) લોજ (૨) પીપલાણા (૩) જેતલપુર **૧૫** | ૧ |

૧૬. આપણા ભગવાન કોણ છે ?

(૧) પ્રમુખસ્વામી (૨) સહજાનંદ સ્વામી **(૩) શ્રીરામ** **૧૬.** | ૩ |

૧૭. મગનીરામને દીક્ષા આપ્યા પછી મહારાજે શું નામ આપ્યું ? **(૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦૦)**

(૧) અદ્વૈતાનંદ સ્વામી (૨) આત્માનંદ સ્વામી (૩) અદ્‌ભુતાનંદ સ્વામી **૧૭.** | ૧ |

૧૮. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠવર્ણીને દિક્ષા ક્યારે આપી ?

(૧) સંવત ૧૮૫૭માં (૨) સંવત ૧૮૫૮માં (૩) સંવત ૧૮૬૦માં **૧૮.** | ૧ |

૧૯. રામાનંદ સ્વામીએ સહજાનંદ સ્વામીને ક્યા ગામમાં ગાદી સોંપી ?

(૧) જેતલપુરમાં **(૨) જેતપુરમાં** (૩) પીપલાણામાં **૧૯.** | ૨ |

૨૦. જુનાગઢની સવારી વખતે છોકરાએ મહારાજને શું આપ્યું ?

(૧) ચીકુ (૨) કેળાં **(૩) કાકડી** **૨૦.** | ૩ |

૨૧. યોગીજી મહારાજના ગુરુ કોણ હતા ?

(૧) ભગતજી મહારાજ **(૨) શાસ્ત્રીજી મહારાજ** (૩) વિજ્ઞાનદાસ **૨૧.** | ૨ |

૨૨. ઘનશ્યામે કેટલા વર્ષની ઉંમરે ગૃહત્યાગ કર્યો ?

(૧) ૧૧ (૨) ૯ (૩) ૧૫ **૨૨.** | ૧ |

૨૩. મહારાજનું ધામ કયું છે ?

(૧) અક્ષરધામ (૨) વૈકુંઠધામ (૩) ગોલોક **૨૩.** | ૧ |

૨૪. ઘનશ્યામે પાટલા પરથી કયો ગ્રંથ ઉપાડ્યો ? (હાથમાં લીધો ?)

(૧) ગીતા (૨) વચનામૃત (૩) રામાયણ **૨૪.** | ૧ |

૨૫. પાંચડે પાંચ .... ન આવે આંચ.

(૧) ધર્મમાં **(૨) ભક્તિમાં** (૩) વૈરાગ્યમાં **૨૫.** ૨

૨૬. જ્યાં ભગવાન હોય (હરિ હોય) ત્યાં શું ન હોય ?

(૧) અંધકાર (૨) માંદગી **(3) વહેમ** **૨૬.** 3

૨૭. ઘનશ્યામના માતાનું નામ શું હતું ?

(૧) રચાદેવી **(૨) ભક્તિદેવી** (૩) સુવાસીની **૨૭.** ૨

૨૮. કાશીમાં વિદ્વાનોની સભામાં અધ્યક્ષ કોણ હતું ?

(૧) ઘનશ્યામ (૨) શંકરાચાર્ય **(3) ધર્મદેવ** **૨૮.** 3

૨૯. અમદાવાદ (માં) કોનું શાસન (રાજ્ય) હતું ?

(૧) મુગલ **(૨) પેશ્વા** (૩) બ્રિટીશ **૨૯.** ૨

૩૦. સહજાનંદ સ્વામીએ રામાનંદ સ્વામી પાસે કેટલા વરદાન માંગ્યા ?

(૧) એક (૨) ત્રણ **(3) બે** **૩૦.** 3

૩૧. જ્યાં મૂર્તિઓ પધરાવાય છે. તેને ગુજરાતીમાં શું કહે છે ?

(૧) ઘરમંદિર (૨) હરિમંદિર **(3) નિજમંદિર** **૩૧.** 3

૩૨. મહારાજનો અગ્નિસંસ્કાર ક્યાં કરવામાં આવ્યો ?

(૧) લક્ષ્મીવાડીમાં (૨) જ્ઞાનબાગમાં (૩) અક્ષરવાડીમાં **૩૨.** ૧

૩૩. મહારાજે શીતલદાસને કયો મંત્ર આપ્યો ?

(૧) સ્વામિનારાયણ (૨) ઓમ નમઃ શિવાય (૩) નારાયણ-નારાયણ **૩૩.** ૧

૩૪. સમાધિમાં શીતળદાસે કોને (ગાદી) સિંહાસન પર બેઠેલા જોયા ?

(૧) શ્રીજીમહારાજને (૨) રામાનંદ સ્વામીને (૩) શ્રીકૃષ્ણને **૩૪.** ૧

૩૫. ઘનશ્યામ કયા મંદિરમાં રામાયણની કથા સાંભળતા હતા ?

(૧) રામજીના **(૨) હનમાનજીના** (૩) સ્વામિનારાયણના **૩૫** ૨

૩૬. મગનીરામને મહારાજનો ભેટો ક્યાં થયો ?

(૧) કારિયાણી **(૨) માંગરોળમાં** (૩) અમદાવાદમાં **૩૬.** ૨

૩૭. (છાણીનાં) તેજાભાઈ અને તેમની મંડળીએ કયા તળાવનું ખોદકામ કરેલું ?

(૧) ગોમતી (૨) દૂધા તળાવડી (૩) ખાંપા તલાવડી **૩૭.** ૧

૩૮. ઘનશ્યામે ગૃહત્યાગ કરીને કઈ નદીમાં ઝંપલાવ્યું ?

(૧) ઘેલા (૨) ગંગા **(3) સરયું** **૩૮.** 3

૩૯. રામાનંદ સ્વામીએ નીલકંઠને દીક્ષા આપી આપી કેટલા નામ આપ્યા ?

(૧) ત્રણ (૨) એક **(3) બે** **૩૯.** 3

૪૦. નીલકંઠવર્ણીએ કેટલા વર્ષ સુધી વિચરણ કર્યું?

(૧) ૭ (૨) ૯ (૩) ૧૧ **૪૦.** ૧

પ્ર.૪ નીચેનાં આપેલા પ્રશ્નોનાં એક થી બે લીટીમાં (ઉત્તર) જવાબ લખો. **[૧૦]**

૧. ઘનશ્યામે ઘરનો ત્યાગ કર્યો ત્યારે તેમની સાથે કઈ વસ્તુઓ લીધી ?

જ. ઘનશ્યામે ઘરનો ત્યાગ કર્યો ત્યારે (એક કોપીન ભેર ચાલી નીકળ્યા) અને સાથે કમંડળ, પલાશનો દંડ, શાલીગ્રામ અને ગુટકો (શાસ્ત્રનો સાર કાઢીને પોતાના હાથે તૈયાર કરેલ ગુટકો) લીધાં.

૨. પિબેકે સાધુઓને શું ખાવા માટે કહ્યું ?

જ. પિબેકે સાધુઓને માંસ ખાવાનું અને મદ્યપાન (દારુપીવાનું) કરવા માટે કહ્યું.

૩. નીલકંઠ વર્ણીએ કેટલું વિચરણ કર્યું ?

જ. નીલકંઠ વર્ણીએ સાત વરસ, એક માસ અને અગિયાર દિવસ વિચરણ કર્યું.

૪. મહારાજે સુબાનું કાવત્રું કેવી રીતે ખુલ્લું પાડ્યું ?

જ. મહારાજે સિંહાસનના પાયા આગળના ભાગ પર પોતાની લાકડી દબાવીને (તરત કડુડુડુ ભુસ કરતું આખું સિંહાસન ટાંકાના ઉકળતા તેલમાં જઈને પડ્યું) સુબાનું કાવત્રું ખુલ્લું પાડ્યું.

૫. સાધુઓ શા માટે જામનગરથી ચાલી નીકળ્યા ?

જ. સાધુઓ જામનગર છોડી ચાલી નીકળ્યા કારણ કે મહારાજે સાધુઓને આજ્ઞા કરી હતી કે જ્યાં ઘણી અગવડ દેખો ત્યાં મુકામ કરજો, અને સારા માનપાન મળે ત્યાં ન રહેજો.

૬. સરયુદાસને ક્યાં રહેવું (મુકામ કરવો) નહોતું ગમતું ? ક્યાં રહેવું ગમતું ?

જ. સરયુંદાસને ગામ કે શહેરમાં રહેવું ન હોતું ગમતું. તેમને જંગલમાં રહેવું ગમતું.

૭. અયોધ્યામાં ઘનશ્યામને કયા મંદિરો વધુ ગમતાં ?

જ. અયોધ્યામાં ઘનશ્યામન રામજી મંદિર અને હનુમાન ગઢીનું હનુમાનજીનું મંદિર વધુ ગમતાં.

૮. પિબેકને સાચી શક્તિ વિશે શું સમજ્યું ?

જ. પિબેકને સમજાયું કે સાચી શક્તિ અને ભક્તિની શક્તિ, પ્રેમની શક્તિ, ત્યાગ અને વૈરાગ્યની શક્તિ છે.

૯. કાશીના વિદ્વાને ઘનશ્યામ માટે શું થયું ?

જ. કાશીના વિદ્વાનોને થયું કે કોણ છે આ છોકરો ? શું એ પૃથ્વીલોકનો વાસી છે કે સ્વર્ગમાંથી ઉતરી આવેલો દેવ છે.

૧૦. જે શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે વર્તશે (ની આજ્ઞાપાળશે) તેને માટે મહારાજે શું કહ્યું છે ?

જ. જે શિક્ષાપત્રી પ્રમાણે વર્તશે તે આ લોક અને પરલોકમાં સુખી થશે.

પ્ર.૫ નીચેની સ્વામીની વાતો પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં.....

જ. નિરંતર સર્વ ક્રિયામાં પાછું વળીને જોવું જે, મારે ભગવાન ભજવા છે ને હું શું કરું છું ? એમ જોયા કરવું.

૨. આવા સાધુને મનમાં.....

જ. આવા સાધુને મનમાં સંભારીએ તો મનનાં પાપ બળી જાય ને વાતો સાંભળીએ તો કાનનાં પાપ બળી જાય ને દર્શન કરીએ તો આંખનાં પાપ બળી જાય એમ મહિમા જાણવો.

૩. કેટલેક રૂપિયે આંખ.....

જ. કેટલેક રૂપિયે આંખ, કાન, નાક આદિક ઇંદ્રિયું મળે નહિ તે ભગવાને આપ્યાં છે, પણ જીવ કેવળ કૃતઘ્ની છે.

૪. કરોડ કામ બગાડીને.....

જ. કરોડ કામ બગાડીને પણ એક મોક્ષ સુધારવો ને કદાપિ કરોડ કામ સુધાર્યાં ને એક મોક્ષ બગાડ્યો તો તેમાં શું કર્યું ?

૫. ગાફલાઈ ટાળવાનું.....

જ. ગાફલાઈ ટાળવાનું કારણ એ છે જે ખટકો રાખે તો ટળે ને બીજો ઉપાય તો કોઈક શિક્ષા કરે ત્યારે ટળે.

પ્ર.૬ નીચે આપેલ કીર્તન/અષ્ટક/શ્લોકની ખૂટતી કડીઓ પૂરી કરો. **[૧૦]**

૧. અક્ષરને મન .... ચરણે અમને...

જ. અક્ષરને મન ભાવ્યા અમે, પુરુષોત્તમને જાણ્યા અમે,
વંદન કરીએ ગુરુજી તમને, સદાય રાખો ચરણે અમને....અક્ષર૦ ૪

૨. ગુરુર્બ્રહ્મા .... શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

જ. ગુરુર્બ્રહ્મા ગુરુર્વિષ્ણુઃ ગુરુર્દેવો મહેશ્વરઃ ।
ગુરુઃ સાક્ષાત્ પરં બ્રહ્મ તસ્મૈ શ્રી ગુરવે નમઃ ॥

૩. સાતડે સાત, ... અધર્મમાંથી ખસ...

જ. સાતડે સાત, છે બ્રહ્મ હમારી જાત....મારા બંધુ
આઠડે આઠ, મૂકી દે જગનો ઠાઠ....મારા બંધુ
નવડે નવ, તરી જા તું આ ભવ....મારા બંધુ
એકડે મીંડે દસ, અધર્મમાંથી ખસ....મારા બંધુ

૪. નિત્ય નિત્ય નૌતમ, ... કુટુંબ સહિત તરશે...

જ. નિત્ય નિત્ય નૌતમ, લીલા કરતા અવિનાશી; (૨)

અડસઠ તીરથ ચરણે (૨) કોટિ ગયા કાશી....જય૦

પુરુષોત્તમ પ્રગટનું જે દર્શન કરશે; (૨)

કાળ કર્મથી છૂટી (૨) કુટુંબ સહિત તરશે....જય૦

૫. માતાપિતાને .... કીર્તન કરશું...

જ. માતાપિતાને પાયે પડશું, સંતજનોને ચરણે નમશું,

દેવ મંદિરે દર્શન કરશું, દંડવત્ કરશું, કીર્તન કરશું....અક્ષર૦ ૩

પ્ર.૭ નીચેના કોઈપણ એક વિષય પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૦ થી ૧૨ લીટીમાં) [૧૦]

૧. વેદો આપણને શું શીખવે છે ?

૨. શીતળદાસને સમાધિમાં શું (જોયું ?) દેખાયું ?

૩. જોબનપગીએ મહારાજની પરીક્ષા કરવા કયા સંકલ્પો કર્યાં ? મહારાજે તે કેવી રીતે પુરાં કર્યાં